

Sen Antuan Manastırı, İstanbul'un en civcivli semtlerinden biri olan Galatasaray'da.

Zoraki aile

Görkemli Sen Antuan Kilisesi'ni İstanbul'da biraz dolaşmış herkes bilir. Ama kilisenin yanındaki küçük manastır pek dikkati çekmez. Oysa kiliseyi çekip çeviren "zoraki aile" burada yaşar.

SEMRA SOMERSAN

"Arkadaşlarımızı biz seçmedik. Beraber yaşamaktan hoşlanmıyoruz. Ölürken de ağlamıyoruz." Katolik rahip ve papazların dilinden düşmeyen bir söz bu: Manastır hayatının, Tanrı'ya adanmış günlerle uyumlu ilişkilerden oluşan bir ortam olduğunu varsayanları gafil avlıyor. Dini bütün Katolikleri ise düş kırıklığına uğrattıyor.

12 yıldır Galatasaray'daki St. Antuan Kilisesi'nde papazlık yapan, 41 yaşındaki Peder Renato Bernardi ise hiç çekinmeden manastırda yaşayanlar arasındaki ilişkileri böyle özetliyor ve ekliyor: "Günlük hayat içinde papaz ailesi arasındaki kızgınlıklar, kırgınlıklar hiç de azımsanmayacak boyutlarda oluyor."

Peder Renato'ya göre manastırda yaşayanlar arasındaki ilişkiler, dış dünyada yaşayanlarınkinden sanıldığı kadar farklı değil, çün-

kü manastırda yaşamakla insanın doğası öz olarak pek değişmiyor. "Biz" diyor Peder Renato, "Rahip olup, yeni hayatımızın sembolü olan özel elbiseleri giyince, yeni insan olduğumuzu varsayıyoruz. Kilise'nin büyüklüğü de böyle söylüyor. Ama gerçekte, yeni elbiselere rağmen hepimizde o eski insandan derin izler kalıyor: Canımız hâlâ konforlu, rahat bir hayat ve güzel yemekler istiyor. Bunlardan fedakârlık yapmaya da pek katlanamıyoruz. Oysa iyi bir rahibin bunları asla istemesi gerekir."

İtalya'nın çok dindar, aynı zamanda da fakir bir bölgesi olan Veneto'nun bir köyünde (Venedik'in olduğu bölge) 1945 yılında doğan Peder Renato, 10 yaşında manastıra girmiş, 16 yaşında rahip olmuş, 27 yaşında da "papaz" ünvanını almış.

Peder Renato 1973 yılında İstanbul'a St. Antuan Kilise'sine-tayin olduğunda tek bir kelime Türkçe bilmiyormuş. Şimdi ise hiç sıkıntı çekmeden uzun ağdalı cümleler kuruyor.

Sen Antuan Kilisesi'nin mutfağı

Peder Renato ile konuşmamızın tümü görkemli kilisede değil, manastırın büyük, ama sade mutfağında, dört papaz ve bir rahibin yemek yedikleri masanın etrafında sürüyor. Masanın üstünde muşamba bir örtü. Büyük cam bir tepsi, içinde tuz, biber. Salata için ayrı ayrı iki ufak şişede sirke ve zeytinyağı, bir de büyük şişe şarap var. Duvarda çarımıha gerilmiş bir İsa heykelciği. Mutfakta büyük pembe boyalı çelik dolaplar. Dipte fırın ve birkaç büyük tencere göze çarpıyor.

Biz konuşmamızı ekspres kafe eşliğinde sürdürürken başpapazın kızkardeşi yemek pişiriyor, bulaşık yıkıyor, yerleri siliyor, etrafı temizliyor. Sonunda Peder Renato benim tahminimce, "yeter artık, kendini çok yordun" gibi laf ediyor. Tahminimce, çünkü başpapazın kızkardeşi Türkçe bilmiyor. Ne de kilisede yaşayan öteki iki papaz. Antuan Kilisesi'nde yaşayan dört papaz ve bir rahipten sadece Peder Renato ile org çalan 64 yaşındaki papaz Luigi İannitto Türkçe konuşuyorlar.

Manastırda kimler yaşıyor?

St. Antuan'daki manastırda Peder Renato dışında üç papaz ve bir rahip yaşıyor. Başpapaz Peder Sammut Alfonso 54 yaşında, aslen Maltalı ve iki buçuk yıldır Türkiye'de bulunuyor. Org çalan papaz Peder Luigi İannitto 64 yaşında, on iki yıldır burada. Polonyalı Peder Giorgio üç buçuk yıldır Türkiye'de. Rahip Frer Gian Franco ise 42 yaşında ve iki buçuk yıldır bu manastırda yaşıyor. Kilise'de ayrıca bir kapıcı, bir de temizlikten sorumlu işçi var.

Batı'da Katolik kilisesindeki rahip ve papazların evlenmeleri yasak. "Çünkü" diyor Peder Renato, "Bizim ailemiz tüm insanlık. Eğer evlenip küçük bir aile kursak, tüm insanlarla ilişki kurmamız, onlara yardım etmemiz imkânsız olur. Bazen yandaki dükkânlardan gelip soruyorlar, 'biz sizin komşunuzuz, arabamızı acaba burada park edebilir miyiz?' diye. Benim buna yanıtım hep aynı: 'Bizim komşular altı milyon!'"

Her ne kadar manastırda yaşayanların aile kurmaları yasaklanmışsa da, bu yaşamı paylaşanlar kendi aralarında bir aile gibi ilişki kurmuş, iş bölümü yapmışlar. Peder Renato iyi Türkçe bildiği için, kilisenin tüm idari işlerini ve dış dünyayla ilişkilerini üstlenmiş. Öyle ki, onu âyin ve yemek saatleri dışında kilisede bulmak hemen imkânsız: Ya kilise, ya hayır işleri, ya da kiliseye bağlı ve hemen bitişiğindeki apartmanların idaresi için devamlı dışarıda kosturuyor. Peder Luigi âyinlerde org çalıyor, geri kalan zamanlarda çeviri yapıyor ve St. Antuan Dostu adlı altı aylık bültenle uğraşiyor. Rahip Frer Gian Franco çarşı-pazar işlerine bakıyor. Başpapaz Peder Sammut Alfonso bütün işlerin yönetimini denetliyor. Papazlar ayrıca kiliseye bağlı İtalyan Hastanesi ve İtalyan Okulu'nda da görev alıyorlar.

Manastırda gün, sabah saat yedi buçukta, manastırda yaşayan beş kişinin toplantısıyla başlıyor. Toplantı, St. Antuan'a bitişik olan manastırın üst katında, yatak odalarının bulunduğu yerdeki yemek odasında oluyor. (Bu kata kadınların girmesi yasak. Onun için Peder Renato ile sohbetimiz manastırın alt katında mutfak ve yemekhane işleri gören yerde oluyor). Sabah toplantısında, önce 20 dakika meditasyon yapılıyor, ardından da dua ediliyor. Sonra kahvaltı.

Kahvaltıdan, saat birde yenen öğle yemeğine kadar, herkes günlük işleriyle uğraşiyor. Sonra bizim sohbet ettiğimiz büyük mutfakta yine dua ediliyor (bu kez kısa bir dua) ve öğle yemeği yeniyor. Yemekten sonra günlük işler devam ediyor. Yaşlılardan bazıları öğle uykusuna yatıyor.

Akşam saat altıda günlük âyin. Saat sekizde de akşam yemeği.

Yemekten sonra papazlar ve rahip aralarında tartışıyorlar, televizyon seyrediyorlar: "Özellikle rahip Frer Gian Franco futbola çok meraklı. TV'de maç olursa kaçırıyor. Bazen cemaatimizden bizi evlerine çağırıyor oluyor, oraya gidiyoruz. Burada dışarı en çok ben çıkıyorum bir de başpapaz Peder Sammut Alfonso. Ötekiler genellikle manastırda kalmayı yeğliyorlar. Bir de tabii sinemaya, tiyatroya gidiyoruz zaman zaman..." Tiyatro, sinema yasak değil demek ki, manastır hayatı yaşayanlara? "Yok, o eskidendi" diye yanıtıyor Peder Renato, "Yine de öyle rastgele her filme gitmiyoruz. İyi, seçilmiş filmleri, nitelikli tiyatro oyunlarını seçiyoruz."

"Peki yazları denize girer misiniz?"

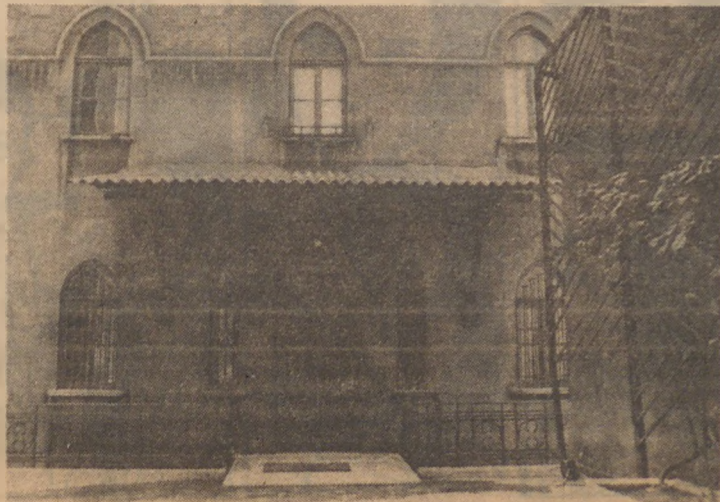
"Tabii. Ama hep dikkat etmemiz, bir skandala sebebiyet vermememiz gerekir. Oysa geçmişte bir rahip ya da papazın denize girmesi büyük skandal sayılırdı."

"Ya dans etmek?"

"Yok, dans etmemiz kesinlikle yasak. Dans edilen yerlere gidebiliriz, ama dans katiyen edemeyiz." □

(Fotoğraflar: UĞUR GÜNYÜZ)

Kilisenin işlerini çekip çeviren rahipler (üstte), yaşamlarını küçük manastırda sürdürüyorlar (yanda).

